Algemene beschouwingen Kadernota 2024

Voorzitter,

Het voelt wat vreemd om deze Kadernota te behandelen ná het zomerreces in plaats van tijdens de laatste vergadering vóór het zomerreces, zoals traditioneel het geval is. We kennen allemaal de reden. Ik wil vandaag dan ook absoluut nog even stilstaan bij het overlijden van Anget. Een gewaardeerd lid van onze partij, maar bovenal een fijne en betrokken persoonlijkheid. Het voelt vreemd om nu naar rechts te kijken en daar een lege plek te zien. Een plek die vanavond weer wordt opgevuld, maar voor nu is het nog even de plek van Anget. Het voelt nog als de dag van gisteren dat ze naar voren werd geroepen om een vraag vanuit de raad te beantwoorden. Klein van stuk liep ze van haar plek op de buitenring naar de stoel in de raadscirkel. De bril van haar hoofd naar haar neus en vice verse Ze begon haar verhaal en vol passie en overgave gaf ze antwoord op de vragen en gemaakte opmerkingen. Soms dwaalde ze met haar antwoord nog wel eens wat af van de vraag, maar dan was er altijd wel een alert raadslid dat haar weer op het juiste spoor bracht. Dat was Anget ten voeten uit.

Naast het feit we Anget herdenken staan we in gedachten ook even stil bij het verlies van Arno. Hij ontviel ons in 2017. Dit overlijden kwam plotseling, het overlijden van Anget zagen we – zeker na haar laatste interview op 31 mei jongstleden - aankomen. En voorzitter, daarmee maak ik het sprongetje naar de Kadernota. Ook hier zien we ontwikkelingen die we zagen aankomen, maar ook ontwikkelingen die plotseling komen en ons overvallen. Zo hadden we niet kunnen voorzien dat de oorlog in de Oekraïne zo lang zou duren en dat ook de stijging van de energie- en grondstofprijzen zo lang zou aanhouden. De vergrijzing zien we daarentegen al een groot aantal jaren op ons af komen. Al deze ontwikkelingen eisen flexibiliteit in bestuur en beleid en soms ook snelheid. En juist dat laatste is iets waar overheden vaak niet in uitblinken. Veel voorstellen gaan over diverse schijven voordat een besluit kan worden genomen en iedereen vindt er iets van. Dat komt natuurlijk ook door hoe we onze democratie hebben vormgegeven. De gemeenteraad bepaalt het beleid in hoofdlijnen, het College geeft daar uitvoering aan en de ambtenaren voegen er tot slot de finesses aan toe. Immers: een kwalitatieve invulling van beleid is de hoofdmoot. Hoe zouden we daar efficiënter mee kunnen omgaan? In mijn vakantie las ik het boek ‘De beleidsbubbel van Marije van de Berg. Overheden hebben talloze pagina’s aan beleid. En werkt er iets niet, dan repareren we dit met… juist, ja: beleid. Duizenden pagina met mooie woorden. En dat terwijl we eigenlijk midden in de gemeenschap willen staan, de gemeenschap die fungeert als broedplaats voor allerlei initiatieven die de gemeenschap ten goede komen.

VITALE GEMEENSCHAPPEN

Voorzitter,

Zijn we in Peel en Maas dan zo slecht bezig dat we ons puur laten leiden door beleid? Soms wel en soms niet. In Peel en Maas werken we al veel vanuit die gemeenschappen. Dorpsontwikkelingsvisies, zelfsturing en de herijking van de kaderstellingen zijn uitermate waardevolle instrumenten om midden in die gemeenschappen te staan en vanuit die gemeenschappen ontwikkelingen in gang te zetten. Vaak wordt gedacht dat zelfsturing iets is van het dorpsoverleg. Niet is minder waar. Kijk maar eens naar de skatebaan in Grashoek of de fietscrsossbaan in Baarlo. De mensen in de gemeenschappen komen met mooie initiatieven. We zullen deze initiatieven blíjven stimuleren en ondersteunen. Immers: zo ontstaat een omgeving die past bij de (groep) mensen die het oppakken

en organiseren. De inzet is om deze visie van zelfsturing te kunnen doorgeven aan volgende generaties. Als we ook onze jeugd al kunnen enthousiasmeren, kunnen ook zij dingen organiseren die voor hun belangrijk zijn en die passen bij hun leeftijd. Zeker nu we ervaren dat de jeugd zoekende is, na een moeilijke coronaperiode. Zelf bouwen aan zaken brengt nieuwe energie. Laten we hen daar zoveel mogelijk toe oproepen en ruimte geven aan, en voor hun ideeën. Lokaal Peel en Maas is van mening dat mensen mede verantwoordelijk zijn voor hun eigen kwaliteit van leven, dat er met elkaar mooie dingen kunnen worden gerealiseerd En, ja, natuurlijk in overleg met en onder begeleiding van de gemeente, aangezien die mede kan faciliteren. Zelfsturing is samensturing!
Een ander mooi voorbeeld is ook het project 'Peel en Maas schoon'. Honderden vrijwilligers, die zich betrokken voelen bij hun omgeving, combineren hierbij een wandeling met iets nuttigs, namelijk het opruimen van zwerfafval. Op die manier houden we grofweg 80 procent van Peel en Maas 'zwerfafvalvrij'. Zou zoiets wellicht ook van de grond kunnen komen voor het onderhoud van het openbaar groen? De inzet zou vervolgens beloond kunnen worden met een buurtbarbecue voor de vrijwilligers. Dat mensen elkaar hierbij ontmoeten is een mooie bijvangst. Dit geeft wel stof tot nadenken.

WONEN
Voorzitter, uiteraard mag het onderwerp wonen niet ontbreken in ons verhaal. Nog altijd een 'hot item' in onze samenleving. Voor vrijwel alle doelgroepen is er een tekort aan woningen. Graag wil Lokaal Peel en Maas daar snel verandering in brengen. We waren de afgelopen jaren volop in de weer met moties en amendementen rondom dit thema. De uitwerking hiervan in de praktijk vergt tijd. Niet ieder woningbouwproject past op iedere plek in een bepaalde vorm. En dikwijls brengen projecten ook weer andere problemen c.q. aandachtspunten met zich mee, zoals bijvoorbeeld klimaatadaptatie, parkeren of verkeerscirculatie. Een recente motie is de motie kavel- en woningsplitsing. De animo was aan het begin van de regeling erg groot, maar we horen ook geluiden over mensen die om diverse redenen stoppen met de aanvraag. We willen het college dan ook met klem oproepen om naast een eindevaluatie ook op korte termijn een tussenevaluatie te plannen, zodat we wellicht richting de begroting nog kunnen bijsturen. Wil het college dit toezeggen?
Verder vroegen we ons af of het wellicht een idee is wanneer mensen via de website van de gemeente kunnen inschrijven op een bouwkavel. Ook kunnen belangstellenden dan aangeven welk type woning hun voorkeur heeft. Op die manier krijgen we een kwantitatief en kwalitatief beeld van de behoefte en kunnen we mogelijk aanbod creëren voor de vraag die er is. Is het college bereid om deze manier van woonbehoeftepeiling te onderzoeken?
Uit cijfers op waarstaatjegemeente.nl blijkt bijna 72,5% van de huizenkopers uit Peel en Maas te komen. Dit houdt in dat een kwart van buiten de gemeente komt. Wij denken dat het goed is bij deze groep extra aandacht te schenken aan gemeenschapszin en sociale verbondenheid. Hoe betrekken we deze mensen bij onze vitale gemeenschappen? Actief verleiden om zich aan te sluiten bij een vereniging of het nemen van een bijbaantje in de supermarkt of horeca zouden ideeën kunnen zijn.

SOCIAAL DOMEIN
Voorzitter, we hebben de afgelopen jaren enkele fondsen in het leven geroepen om verenigingen en inwoners waar mogelijk te ondersteunen. We zijn nog steeds heel blij dat we dit hebben kunnen realiseren. Het Coronasteunfonds heeft haar nut meer dan bewezen. Van de steunfondsen voor het opvangen van financiële problemen als gevolg van de stijgende energieprijzen is daarentegen minder gebruikgemaakt. De vraag is hoe lang we deze fondsen nog nodig hebben. Kunnen we deze overgebleven gelden op den duur overhevelen naar een duurzaamheidsdoel in plaats van terugstorten in de algemene reserve? We kunnen de regelingen ook handhaven nu de eerste signalen binnendruppelen dat Den Haag erover denkt om de tegemoetkoming op het gebied van energiekosten stop te zetten. Wel willen wij benadrukken dat we liever niet de energierekeningen betalen, maar de voorkeur geven aan verduurzamen om de lasten te drukken. Zo ontstaat een win-winsituatie. We zijn heel benieuwd naar de concrete plannen van het college op het gebied van

duurzaamheid. In deze Kadernota zijn hiervoor geen bedragen gereserveerd. Kan het college hier iets over zeggen, meer dan dat er een duurzaamheidsloket is?

Voorzitter, de zorg in Nederland staat onder druk. De collectieve zorg zoals we die kennen uit het verleden is verleden tijd. Mensen worden geacht steeds langer thuis te blijven wonen en zorg dient waar mogelijk zoveel mogelijk door het eigen netwerk te worden opgepakt, in de vorm van mantelzorg. Dit klinkt als iets heel moois en dat is het natuurlijk, ook maar de druk op de mantelzorgers kan tegelijkertijd groot worden. Als gemeente moeten we hier -misschien wel meer dan we nu doen,- oog voor hebben. Wij zouden graag in gesprek gaan met het steunpunt mantelzorg om te kijken op welke vlakken we elkaar kunnen ondersteunen. We vinden het vooral belangrijk dat de mantelzorger zich gehoord voelt, hij/zij even op een voetstuk staat en wordt bedankt voor zijn/haar intensieve zorg voor een ander. En dat wij ondersteuning kunnen bieden aan mensen die daadwerkelijk aan de lat staan voor deze vorm van zorg. We moeten blijven nadenken over (mantel)zorg, nu en in de toekomst. Samen zorgen kun je op meerdere manieren invullen: zien de andere partijen hier mogelijkheden in? En in het verlengde daarvan ook steeds meer bewust kijken naar onze woonvorm(en); de aandacht veel gerichter vestigen op groepen van jongeren, ouderen en mensen met een beperking die in één straat wonen en elkaar wellicht relatief eenvoudig kunnen ondersteunen. En hierbij willen we de speerpunten van Lokaal Peel en Maas nog eens extra benadrukken; kavelsplitsing, woningsplitsing en (pré-) mantelzorgwoningen. We zijn benieuwd hoe de andere partijen aankijken over ons beeld dat mensen misschien eerder dan nu moeten nadenken over hoe hun toekomst er uit ziet.

Voorzitter,
We kunnen het niet vaak genoeg zeggen: tijdige, op de doelgroep aangepaste en volledige communicatie is naar onze mening een belangrijke sleutel om als gemeente zo goed en helder mogelijk met onze burgers in gesprek te gaan en te zijn. Lokaal Peel en Maas vindt dat de woorden die we gebruiken zorgvuldig gekozen dienen te worden, vanuit een ruime blik op de samenleving. Heb oog voor alle burgers, ervaar dat we allemaal anders zijn en probeer aan te sluiten bij de diverse vragen. Of het nu gaat om wonen of werken, een zorgvraag, een idee voor een mooi initiatief of de huisvesting van buitenlandse vluchtelingen. Door een goede en gerichte communicatie creëren we begrip voor keuzes en helpen we om de verharding en polarisatie in onze samenleving tegen te gaan.

Voorzitter,
Tot slot. Ik sluit ons verhaal af met een woord van dank aan de organisatie voor het werk van de afgelopen periode en de realisatie van deze Kadernota. Wij hopen dat onze inbreng nog een plek kan krijgen in de begroting 2024.